

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราไปวัดไปวา เราเพื่อทำบุญกุศลๆ ไง บุญกุศลนะมันส่งเสริม จะทำให้มันร้ายขนาดไหนมันกลับมาดีได้ ทำอย่างไรมันก็กลับมาดีของมันนะ ถ้ามันเป็นความดีนะ แต่ถ้ามันดีของมันดี ทำอย่างไรมันก็ดียิ่งอยู่อย่างนั้นนะ นี่ไง จิตนิสัยๆ มันเป็นบุญกุศลของคนที่เราสร้างมา ถ้าบุญกุศลที่เราสร้างมานะ ทำอย่างไรก็แล้วแต่มันไปสู่ความดีวันยังค่ำ ถ้ามันเป็นความดีๆ นะ

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงสอนไว้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แต่ของพวกเราทำดีขึ้นมาแล้วจะให้ผลตอบแทนเหมือนกับธุรกิจ ซื้อขายแลกเปลี่ยนต้องได้เดี๋ยวนั้นเลย ทุกคนคิดอย่างนั้นไง แต่มันมีกรรมเก่า กรรมใหม่ เวลากรรมเก่า กรรมเก่ามีการกระทำสิ่งใดมามันเป็นจริงเป็นนิสัย ถ้าเป็นนิสัย หวังดี ปราบปรามดี ใฝ่ดี แต่ใครจะชี้นำล่ะ

เวลาอ่านประวัติหลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านออกประพฤติปฏิบัติ นะ ท่านลำบากลำบากมาก ลำบากลำบากนะ

หลวงปู่เสาร์ท่านเอาเรือของท่านผูกไว้ที่แม่น้ำมูลนะ จะลึกๆ อยู่อย่างนั้นนะ จะไปเป็นพ่อค้า จะไปพายเรือขายของ นี่หลวงปู่เสาร์ เป็นสิบๆ ปีนะ จนสุดท้ายท่านตัดสินใจ ไปถึงไปปลดเรือ ปล่อยให้มันลอยไป

นี่ไง คนมันมีบุญกุศล มันเป็นความดีๆ

เอาเรือมาผูกไว้ นะ สมัยโบราณคมนาคมมันทางเรือทางน้ำ แล้วเอาเรือมาผูกไว้ แล้วอยู่บนกุฏิ จะลึกไปขายของ จะลึกไปเพื่อประกอบอาชีพ เตรียมไว้พร้อมนะ แล้วก็คิดแล้วคิดเล่า คิดแล้วคิดเล่า ถึงเวลาแล้วนะ ท่านเอามีดสับเชือกผูกปล่อยไปเลย จบ จบกันที่ไม่ต้องมาคิดอยู่อย่างนั้น เห็นไหม

สิ่งที่เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกท่านบ่นของท่านมา ท่านบอกบ่นของท่านมา หนึ่งในความรู้สึกนึกคิดของเราก่อน ในความรู้สึกนึกคิดของเรา เราจะไปทางไหน เราเกิดมาทำไม เวลาเกิดมา เกิดมาถ้ามันมีเมตตาในที่ดินนะ มันคิดแต่เรื่องดีๆ ไง

แล้วอะไรมันคือความดีล่ะ

ความดีทางโลก สมมุติทั้งนั้นนะ ความดีของโลกมันความดีชั่วคราวๆ ทั้งสิ้น ทำคุณงามความดี เห็นไหม คนที่มีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณขนาดไหน ถึงเวลาแล้ววันเวลามันก็ลื่นกินหมดนะ มีด สว่าง มีด สว่าง มันก็ลื่นกินสัตว์โลกไปทั้งสิ้น ใครจะทำคุณงามความดีมาน้อยขนาดไหนถึงเวลาแล้ววันเวลามันก็ลื่นกินไปทั้งหมด

สิ่งที่เป็นความจริงๆ ไง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ฉะนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันเป็นจริงเป็นนิจ มันเป็นอำนาจวาสนาบาบารมีฯ คำว่า “อำนาจวาสนาบาบารมี” แข่งเรือแข่งพายแข่งได้ แข่งอำนาจวาสนาแข่งกันไม่ได้ เวลาแข่งอำนาจวาสนา ถึงเวลาแล้วบุญกุศลมันลดยมาๆ มันเป็นอย่างนั้นเลย อำนาจวาสนานะ ถ้าอำนาจวาสนา ถ้ามันมีมาแล้ว อำนาจวาสนามีอยู่แต่ปัจจุบันล่ะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนกันที่นี้ละ สอนกันชีวิตปัจจุบันนี้ มีอำนาจวาสนามาขนาดไหน แต่มันไม่ต่อเติม ไม่มีการกระทำไป มันเป็นอดีตอนาคต

อดีตอนาคต ความรู้สึกนึกคิดที่ปรารถนาดี แต่เราไม่ทำคุณงามความดีก็เป็นอดีตไปแล้ว ปัจจุบันนี้ไม่มีกำลังที่จะเข้มแข็งที่จะทำต่อไป

อนาคต สุขโตนะ ถ้าปัจจุบันนี้สุขโต เราทำความดีในปัจจุบันนี้ มันจะไปไหนล่ะ สุขโตที่นี้ไง

เราอยากตายแล้วจะไปไหนไปนี่

ไม่ เดียวนี้สุขโต ทำคุณงามความดีเดี๋ยวนี้ ทำคุณงามความดีเดี๋ยวนี้

คำว่า “ปัจจุบันๆ” นี่ปัจจุบันของวิญญูะ ปัจจุบันว่าบุญกุศลนี้มันมาจากไหน ทำไมเราทำดีแล้วไม่ได้ดี ทำดีแล้วไม่ได้ดี มันตรวดรอน

ความดีนะ เวลากรรมของสัตว์ฯ มันขัดจังหวะ มันขาดมันแคลน มันขัดมันเขิน มันไม่
เป็นความพอใจสักที แต่ถ้ามันเป็นบุญศลนะ ไม่ทำ มันก็ได้ เวลามันไม่ปรารถนา มันได้สิ่งนั้นๆ
นี่คำว่า “บุญกุศล”

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนถึงอริยสัจ ท่านสอนทุกข์ เหตุ
ให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แค่นี้เกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์จริงๆ เพราะ
อะไร

เพราะเวลาคนที่ภาวนาไปแล้ว ไปดูสัตว์ ดูความเป็นไปของวิญญูะมันสลดมันสังเวช

เวลาหลวงตาท่านพูดถึงแม่ชีแก้ว แม่ชีแก้วไปเที่ยววนรอก แม่แต่นรอก ทำไมไม่ทำไมไม่ต้องมา
ขังคุกมันไว้ นี่แม่แต่ในนรกนะ มันมีคนพาล ยังต้องขังมันไว้อีกต่างหากเลย นี่ไง ผลของวิญญูะฯ
แล้วขนาดว่าทำบาปอกุศลไปเกิดในนรก ก็ยังไปพาลอยู่อย่างนั้นนะ

พูดถึงเวลามันอยู่ในภพชาติใด มันอยู่ในภพชาติใด ถ้ามันเป็นความดีงามในหัวใจของ
เรา เราพยายามทำของเรา แล้วพยายามทำของเรา

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจๆ
เวลาเกิดมาแล้วทางโลก โลกจะเจริญเพราะการศึกษาจริงๆ เพราะการศึกษา เพราะการศึกษา
ทางวิชาการ ปัญญาของคนทำให้คนแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้คนแก้วิกฤติการณ์ในชีวิต
ทำให้คนแก้วิกฤติการณ์ของสังคม มันทำได้ทั้งสิ้นนั้นนั่นนะ แต่ที่มันก็เป็นอำนาจวาสนาของคน
ใช้ไหม อำนาจวาสนาของคน เรื่องของปัญญาๆ ปัญญาทางโลก

เวลาคนเกิดมาคนหนึ่ง คนที่มีบุญกุศลเกิดมาคนหนึ่งนะ เกิดมาคนหนึ่งเป็นร่มโพธิ์ร่ม
ไทรไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วสอนสามโลกธาตุๆ เทวดา อินทร์
พรหมยังต้องมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมันรู้ไม่ได้ มันรู้ไม่ได้

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้แล้ว “จะสอนใครได้หนอ จะสอน
ใครได้หนอ” แต่ก็สอน สอนเพราะอะไร

สอนเพราะคนที่มีอำนาจวาสนาบารมีที่สร้างสมบุญญาธิการมา ผลของวิญญูะ คนทำ
ความดีๆ ความดีจนเราเห็นคนทำคุณงามความดี เฮ้ย! เขาทำได้อย่างไร ทำไมเขาทำตลอดชีวิต

ของเขา เขาทำได้อย่างไร แต่เขาก็ทำ แล้วมันจะฝังใจของเขาไป แล้วเวลาเกิดมา เวลาขาดตกบกพร่องสิ่งใดจะมีคนมาเจือจาน มาช่วยเหลือต่างๆ ให้พ้นจากวิกฤตอันนั้นไป ใ้ผลของวิญญะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน สอนเรื่องอริยสัจ อริยสัจ เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ ในปัจจุบันนี้เรามีสามัญสำนึกหรือไม่ สมัยสำนึกคือเจตนา สมัยสำนึกของเรา สมัยสำนึกของความเป็นมนุษย์ พอสมัยสำนึกของความเป็นมนุษย์ สิ่งที่กำลังจ้องเครื่องอาศัยมันเสมอภาคกัน ประชาธิปไตยๆ คนเราต้องปัจจัย ๔ เหมือนกัน ต้องกินต้องอยู่เหมือนกัน มันเสมอภาคกัน

แล้วถ้าคนมีธรรมๆ นะ คนที่มีธรรมนะ โอ้โฮ! เราเห็นเศรษฐกิจมากมายเขาติดดิน เขาไปกินร้านค้าข้างทาง เขาใช้ชีวิตเขาปกติ เขามีความสุขนะ ใ้เราพอเป็นเศรษฐกิจ ไม่ได้แล้ว นู่นก็กินไม่ได้ นี่ก็กินไม่ได้ นี่คุณภาพชีวิตหรือ ก็กินเหมือนกัน

เราจะบอกว่า มันอยู่ที่หัวใจ อยู่ที่หัวใจของเขา ถ้าหัวใจของเขาเป็นธรรมๆ นะ ใ้ถึงเวลาที่เราเป็นเศรษฐกิจ เราเข้าสังคมของเรานะ เราก็ทำได้ แต่มันชีวิตธรรมดา ทำไมต้องไปทำให้เป็นชนชั้นให้มันมีปัญหาอะไรขึ้นมา ไม่มีหรอก ถ้าใจมันเป็นธรรม

คำว่า “ใจเป็นธรรม” มันทำให้หัวใจของคนคนนั้นไม่ทุกข์ไม่ยาก มันสบายใจ มันติดดินไม่ทำอะไรก็ได้ใจ เงินเราก็มี เรื่องสิ่งใดเราก็ใช้ได้ ทำอะไรก็ได้หมดนะ เพราะอะไร เพราะเราไม่มีหัวใจน ถ้าเป็นหัวใจนก็หัวใจของธรรม อ่อนน้อมถ่อมตน ความอ่อนน้อมถ่อมตนนะ แล้วกิตติศัพท์กิตติคุณของเขาไป ศิล กลิณของศิลปินของธรรมหอมทวนลม

มันมีมากทางโลก ทางโลกส่วนใหญ่แล้วเราบอกว่า ศิล ๕ ในการประพฤติปฏิบัติมันทำได้ยากๆ ทำได้ยาก ต้องเข้าสังคมๆ เขาไปถามหลวงปู่ฝั้น

หลวงปู่ฝั้นบอกว่า นี่ไง เราก็เข้าสังคม เราไม่ต้องกินเหล้าเมายาเลย ลูกศิษย์เต็มศาลาทุกวันเลย นี่กลืนของศิลปินของธรรม

แต่พวกเราอ่อนด้อย แล้วเราเชื่ออย่างนั้น พอเราเชื่ออย่างนั้นปั๊ อยู่สังคมเราไม่เข้มแข็งพอ ถ้าไม่เข้มแข็งพอนะ เราเกิดมากับโลกนะ ถ้าคนที่เป็นธรรมๆ อยู่ยากนะ

เวลาคำว่า “อยู่ยาก” โลกเขาเป็นกันอย่างนั้น เราไม่เหมือนเขา เราไม่เหมือนเขา ถ้าเราไม่เหมือนเขา เราไม่เหมือนเขา คนถ้ามีสติปัญญาเขาเก็บไว้ในหัวใจ เราพยายามทำตัวเราให้เข้ากับสังคมได้ แต่เวลาสิ่งมีปัญหาอะไรขึ้นมา เราพยายามแยกแยะ

อย่างเช่นหลวงตาท่านพูดนะ แม้แต่วงการพระ เวลาท่านเรียนเป็นมหาใจ เวลาดูหนังสือแล้วมันเครียด มันต่างๆ ก็มาเดินจงกรม เวลาเพื่อนมานะ

“ทำอะไรนะ”

“เดินจงกรมอยู่”

“อ้อ! จะไปสวรรค์ จะไปนิพพาน”

เวลาครั้งต่อไปรู้แล้ว มันเป็นไปไม่ได้ เราต้องมีสติปัญญาเพื่ออยู่ในสังคม เพราะเราแปลกแยกจากเขา

เวลาเดินจงกรม เพื่อนมาหาวันหลัง

“ทำอะไรอยู่นะ”

“อ้อ! มันเมื่อย มันขบ มาเดินพักผ่อน”

ถ้าอย่างนั้นเขาไม่ตี เห็นไหม แต่ถ้าบอกจะเอามรรคเอาผล โอ้ย! เขาตีเขาเตียน เขาไม่เชื่อ เขาถากเขาถาง แต่มันเป็นการพูดแบบทั้งที่เล่นที่จริงในทางโลก

ชีวิตเราก็เหมือนกัน ถ้าชีวิตของเรา โลกมันเป็นแบบนี้ ถ้าโลกเป็นแบบนี้ เราต้องฉลาด เราต้องฉลาดกว่าโลกเขา เราฉลาดว่า เราจะทำคุณงามความดีของเราแล้ว เราต้องอยู่กับเขา เราต้องอยู่กับเขา สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับเรา เราก็ทำ ถ้าวันไหนมันมีเวลานะ มีเวลาเราออกประพฤติปฏิบัติของเราเลย ถ้าออกประพฤติปฏิบัติของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภหรือสัตว์ชนสัตว์ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

หลวงตาท่านสอน ทุกคนบ่นว่าทุกข์ๆ ท่านบอกเลยนะ กิเลสมันมาซึ่ดในหัวใจมึง แล้วมันก็ไปนอนหลับ โอ้ย! เพิ่งรู้ว่าทุกข์ไง เพิ่งรู้ไง

นี่ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์คือกิเลสต้นหาความทะยานอยากที่เ็งคิดเริ่มต้นนั้นนะ แต่ผลของอารมณ์ที่เ็งครุ่นคิดมา แล้วเ็งแบกรับภาระถึงมาบอกว่า เป็นทุกข์ๆ ไง นี่ไง เป็นทุกข์ๆ เป็นทุกข์เพราะว่ากิเลสมันซึ่ดถ้ายในหัวใจเรา แล้วมันก็ไปนอนหลับอยู่ เราเพิ่งรู้ว่าทุกข์ไง นี่กระแสนังคม แต่ถ้าเป็นทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาจะประพฤติปฏิบัติ ต้องทำความเข้าใจเข้ามาก่อน ทำสมาธิสมาธิ ถ้าสมาธิ ถ้ามันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาพ้นจากโลกไ

โลกียปัญญา ปัญญาสามัญสำนึก ปัญญาที่เราครุ่นคิด ปัญญาที่เป็นวิชาชีพ ปัญญาที่เราอยู่กับโลก โลกียะทั้งนั้นนะ

สิ่งที่เป็นโลกียะ เป็นโลกียะมันก็เป็นโลกียะ มันจะเป็นอะไรไป

แต่ถ้าเวลาจะประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ถ้าจะเป็นโลกุตระ

โลกุตระพูดกันปากเปียกปากแฉะ เพราะจะยกสถานะของเราว่าเราเป็นปัญญาโลกุตระ เราเป็นเหนือโลก เราเป็นเหนือเขา ใ้้นั้นมันสมมุตินะ ให้ชื่อ ชื่อ ก.ไก่ ไปเปลี่ยนชื่อเป็น ข.ไข่ มันยังเปลี่ยนชื่อได้เลย แล้วนี่แค่ชื่อ แล้วมันมีความจริงหรือเปล่า

ถ้ามีความจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา คนที่มีอำนาจวาสนาบารมีเขาบอกว่า “อ้อ! นิพพานเป็นอย่างนี้ นิพพานเป็นอย่างนี้”

แค่สมาธิสมาธิ ถ้ามันไปรู้โดยที่วุฒิกาวะมันอ่อนแอ มันจะบอกนั้นเป็นธรรมๆ แต่ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เวลาเป็นสมาธิก็เป็นสมาธิ

เวลาเป็นสมาธินะ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาเราออกประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติคนเดียว เวลาปฏิบัติคนเดียว ความคิด ความฟุ้งซ่าน ความทุกข์ความยากมันเกิดจากเราทั้งสิ้น

ความเครียดมันเกิดจากเราทั้งสิ้น ถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ ตั้งสติไว้ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ใช้อานาปานสติ ถ้ามันสงบเข้ามา นี่ไง สมาธิ

เวลาสมาธิ เมื่อกี้มันพุ่งมันชานไป มันทุกข์มันยากไป มันบีบมันคั้นไป ตอนนี้นั้นเป็นสมาธิ มันก็มีความสุขไป มันปล่อยวางไป มันมหัศจรรย์ในใจของตัวเองไป แล้วเวลามันเสื่อมไปละ เพราะอะไร

เพราะคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องก้าวเดินไปเป็นระยะทางอีกมากมายมหาศาล
บุคคล ๔ คู่

บุคคล ๔ คู่ ทางวิชาการเขาบอก บุคคล ๔ คู่ เอา ๘ คนมาขึ้นคู่กัน แล้วก็พยายามจะทำให้มีศักยภาพเหมือนกัน

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้วเขาจะรู้ของเขาเลย เวลาใจเขาพัฒนาขึ้นไป โสดาปัตติ มรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่

บุคคลที่เป็นบุคคลๆ บุคคลเพราะจิตมันยังเป็นบุคคลอยู่ เวลาทำสมาธิสมาธิเป็นสากล ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา แล้วเป็นใครละ เอ็งเป็นใคร แล้วเวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาที่มันพัฒนาขึ้นไป มันมหัศจรรย์กับหัวใจมันเองไป อ้อ!

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ที่ท่านรู้ของท่านนะ บุคคล ๔ คู่ ก็จิตใจที่มันพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนของมันขึ้นไปไง ถ้าจิตใจมันพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนของมันขึ้นไป มันขึ้นไปด้วยอย่างไร ถ้ามันขึ้นไป มันถึงจะเห็นว่าโลกียะ โลกุตระะ มันจะรู้ตรงนี้ไง

ถ้ามันโลกียะ โลกียะก็ย่ออยู่กับที่ พระโพธิสัตว์ๆ เขาอยู่กับที่ทั้งสิ้น เพราะอะไร เพราะมันมีตัวมีตนของมัน

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป บุคคล ๔ คู่ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ นิพพานมันจะมีตัวมีตนที่ไหน นิพพานมันจะกลับมาเกิดอีกได้อย่างไร ถ้ากลับมาเกิดอีกได้ มันไม่ใช่ นิพพานเด็ดขาด

นี่เขายังมาเกิดๆ คำว่า “เกิด” เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมียั้งตรงข้ามว่าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ถ้าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายมันก็สิ้นกิเลสไป

นี่เวลาสิ้นกิเลสไปแล้วจะกลับมาเกิดอีกนะ ยังกลับมาเกิดอีกได้ มันขัดมันแย้งกัน

ธรรมะไม่มีขัดไม่มีแย้งกัน มันจะเป็นทางเดียวกัน เพียงแต่ว่ามันเป็นเรื่องโลกกับเรื่องสมมุติเรานี่ไง อย่างเช่นเราสอนลูกหลานเรา เราจะไปพูดศัพท์แสงอะไรให้มันสูงส่งอะไร

ลูกเรา เราก็พยายามจะทำให้มันเข้าใจ ให้มันทำดี สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เราไม่ควรทำสิ่งใดเราชี้แนะ ลูกของเรามันยังเป็นเด็กๆ อยู่ไง มันจะพูดคำทางวิชาการอะไรมากมายมหาศาล

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราเป็นโลกียะๆ เราก็เฝ้าในธรรมะ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา สิ่งใดที่มันเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่พูดเลย เพราะมันไม่เป็นประโยชน์

แต่ถ้ามันเป็นประโยชน์ขึ้นมา เวลาเป็นประโยชน์ขึ้นมา พอพูดแล้วผู้ฟังมันเกิดทิฏฐิ เกิดมานะ เกิดอหังการ เกิดความสำคัญตน มันไม่ฟัง

มันไม่ฟังขึ้นมา วิธีแก้จิตๆ เขาต้องมีอุบายมีวิธีการ พยายามจะให้รู้ให้เห็นของตัวเองให้ได้ การรู้ การเห็น เราทำความเข้าใจของใจเข้ามาแล้ว เวลาจะเป็นจริง ปัญญาในพระพุทธานุศาสนายกขึ้นวิปัสสนา การวิปัสสนาคือการรู้แจ้งในใจของตน รู้แจ้งในใจของตนนะ มันรู้แจ้งแล้วมันจบนะ

นี่เขาสงสัย นรกสวรรค์มีหรือไม่ ภพชาติมีหรือไม่

เวลามันรู้แจ้งในใจของตนแล้ว อะไร จะสงสัยอะไร

เวลาเกิด เกิดมาจากไหน เวลาเข้าไปสู่สัมมาสมาธิ เวลาเข้าอัปปนาสมาธิ มันอยู่ในร่างกายนี้ แต่มันปล่อยวางหมดเลย มันลึกแต่ว่าเลย

แม้แต่เวลาทำสมาธิยังรู้ กายกับจิตมันแยกกันอย่างไร จิตนี้มันไม่ใช่ร่างกายนี้ ร่างกายก็ไม่ใช่จิต แต่มันอยู่ด้วยกันด้วยเรามีบุญมีกุศล เราได้เกิดเป็นมนุษย์นี่ไง ผลของวิภูฏะๆ แต่

ธรรมะมันสูงส่งกว่านั้น ธรรมะมันเริ่มต้นมาจากจิตที่มันสงบระงับเข้ามาแล้วจิตมันค้นคว้าของมันขึ้นมา ค้นคว้าขึ้นมาในสังขารที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้มา

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับวิธีการดับทุกข์

ทุกข์ ทุกข์ ทุกข์ มันทุกข์จากภายใน มันทุกข์จากตัวตน

สมบัติสัมภาระข้างนอกมันอยู่ข้างนอก คนมีปัญญามันไม่ทุกข์หรอก เพราะอะไร เพราะแบ่งกั้นไม่มีชีวิต เพชรนิลจินดามันไม่มีชีวิต มีอะไรบ้างที่มันบอกว่าทุกข์

เจ้าของมัน เจ้าของมันบอกว่าทุกข์ แต่เพชรนิลจินดามันไม่ได้ทุกข์

ไฉนก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าถ้าจิตมันสงบแล้วมันวางอารมณ์ความรู้สึก ความนึกคิดทั้งหมด มันวางหมดเลย แล้วมันเป็นตัวมัน นี่กายกับใจ เวลาอัปปนาสมาธิ จิตที่เป็นอัปปนาสมาธิมันอยู่ในตัวของมันเองได้โดยไม่ต้องอาศัยกายนี้เลย มันรับรู้ได้เลย มันสักแต่ว่ารู้ มันไม่รู้สิ่งต่างๆ เวลามันคลายตัวออกมามันถึง อ้อ! มันถึงขยับแข้งขยับขาได้ มันถึงรู้สึกความนึกคิดได้ อุปจารสมาธิ เวลาเป็นแค่สมาธิมันยังแยกกายแยกใจได้ แยกได้ด้วยสมาธินะ ไม่ใช่พระพุทธรูปศาสนาเลย

พระพุทธรูปศาสนา เวลาจิตสงบแล้วคลายตัวออกมา มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔

การประพฤติปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ มันต้องมีจิตสงบระงับแล้วจิตนั้นเป็นผู้รู้เห็น กาย รู้เวทนา รู้จิต รู้ธรรม มันถึงเป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔

โดยสามัญสำนึกของโลกมันท่องสติปัฏฐาน ๔ ท่อง ท่อง มันท่องทางวิชาการ มันท่องมันไม่รู้ไม่เห็นตัวจริงเด็ดขาด

ถ้ามันรู้เห็นตัวจริงนะ มันจะบอกว่า ท่องอันนั้นโลกียะ ถ้าเห็นจริงมันจะเป็นโลกุตระ มันเห็นจริงอย่างนี้มันถึงแยกโลกียะกับโลกุตระ ไม่ใช่ว่ากูตั้งชื่อให้มันแล้วกูแยก พวกเราเป็นโลกุตระ พวกมันเป็นโลกียะ ไม่มี ไม่มีพวกเขาพวกเรา ไม่มีใดๆ ทั้งสิ้น เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิโก ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นใหม่

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านถึงสอน สอนให้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันถึงว่า เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เพราะมีสมมอ มีความรู้สึกนึกคิด ทำได้ แต่ทำหรือไม่ละ

ไม่ใช่ไม่ทำนะ ไม่เชื่อด้วย ศาสนาเป็นของศรี ของล้ำสมัย ใ้เรามั่นปัญญาชน คนรุ่นใหม่ วิทยาศาสตร์ ยอดเยี่ยม

เดี๋ยวมันกลับไปบ้านมันขอตั้งค์แม่มันแล้ว ยอดเยี่ยมมึงแบมือทุกวันนะ

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ เวลาบวชเป็นพระ เวลาเราบวชเป็นพระเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เราเดินบิณฑบาต บิณฑบาตเพื่อเลี้ยงชีพ การบิณฑบาตจะเกิดขึ้นมาได้ เพราะมันมีพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา ชาวพุทธเราจะทำบุญตักบาตร เวลาทำบุญตักบาตรนั้นก็บุญกุศลของเขา เป็นเจตนาที่ดีของเขา

ภิกษุผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติ ไม่มีอาชีพ ไม่มีคามวิตกกังวลว่าจะต้องหาสิ่งใด เข้าขึ้นมา เรามีบาตร เราออกบิณฑบาต ออกบิณฑบาตไปตามบ้านตามเรือนของบุคคลที่เขามีจิตใจที่อยากจะทำบุญกุศล แล้วถ้ารู้คงจะไปไม่เจอบ้านไม่เจอเรือนก็ไม่ต้องฉัน อดวันสองวันไม่เป็นไร เจ็ดวันสิบวันก็ไม่เป็นไร อยู่ในป่ากันนะไม่ขบไม่ฉันแต่ใจมันเบิกบาน นี่ไง มันไม่วิตก ไม่กังวล ไม่ทุกข์ไม่ร้อน ไม่อะไรทั้งสิ้นเลย แต่ต้องหาหัวใจของตนให้เจอนะ

เราไม่ใช่เกิดมาทิ้งเปล่าๆ ไม่ใช่บวชมา บวชทิ้งเปล่าๆ บวชมาแล้วจะคันจะคั่ว จะแสวงหา ถ้าแสวงหา ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิต จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วถ้ามันทำของมันได้ มันพิจารณาของมันได้เป็นสังขธรรม สังขธรรมเกิดที่นี้

ถึงบอกว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว บุญกุศลมันส่ง บุญกุศลมันทำให้เป็นโอกาส เป็นจังหวะ เป็นสิ่งที่ชีวิตนี้มีอุดมคติที่เป็นความจริงได้ แต่ถ้ามันมีกุศลด้วย มันมีบาปอกุศลด้วย มันก็คิด ครึ่งๆ กลางๆ คิดแล้วคิดเล่า จะลงใจ ไม่ลงใจ แต่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันลงใจของมัน แล้วมันมีการกระทำของมัน

แล้วพระพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นพยาน ท่านปฏิบัติแล้ว ท่านพ้นทุกข์ไปแล้ว คนที่ปฏิบัติแล้วพ้นทุกข์ไป เราก็เห็นๆ กันอยู่ มันเป็นเรื่องจริง

ไอ้คนไม่เชื่อนั่นไม่มีความสามารถ ไม่มีคุณภาพจะทำของมันได้ มันก็กรรมของสัตว์ แต่เราเอาครูบาอาจารย์ เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านสอนไง เวลาคนพูด มันก็ทำไม่ได้ นี่ก็ทำไม่ได้ ท่านบอกว่าตบปากมันซะ เราเชื่อปากสะอาดของพระพุทธเจ้า เราไม่เชื่อปากสกปรกแบบนั้น ปากสกปรกคิดโดยมาร คิดโดยสัญญาของตน

ปากสะอาด ปากสะอาดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา มีการกระทำ เราเชื่อตรงนั้น เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เห็นจริงในใจของท่าน พ้นจากความทุกข์ไป มันเป็นความจริง เอวัง